

بسم الله الرحمن الرحيم

سال چهاردهم، شماره پنجم و ششم،
بهمن و اسفند ۱۳۸۳

نجوم، ماهنامه عمومی
اخترشناسی از مهر سال ۱۳۷۰
پیوسته منتشر می شود.

صاحب امتیاز و مدیر مسئول
دکتر رضا منصوری

سردبیر

دکتر منصور وصالی

هیئت تحریریه

دکتر محمد رضا خواجه پور، دکتر رضا منصوری،
دکتر محمد تقی میرترابی، دکتر منصور وصالی،
بابک امین تفرشی، محسن ایرجی، فریا پایروندتاب
مشاوران: دکتر سعد الله نصیری قیداری و دکتر

توفیق حیدرزاده

مدیر اجرایی

مجید آل ابراهیم

حروفچینی

نسرین شمس الله

اشتراک

مهاستشار نظامی

بازارچه نجومی

شهامه محبی

لیتوگرافی و چاپ

رسالت

ناشر

شرکت زروان

ریس هیئت مدیره

فریدون پیرزاده

نشانی : تهران، کوی نصر (گیشا)، خیابان
بلوچستان، کوچه البرز، شماره ۸، طبقه سوم
(زنگ چهارم)، صندوق پستی ۱۴۸۷-۱۵۸۷۵
تلفن: ۸۲۷۱۳۶۳ و ۸۲۷۰۰۲۹

ساعات کار ۱۶ تا ۱۸. دفتر نجوم پنجمین ماه تعطیل است.

پست الکترونیک : nojum@nojum.ir

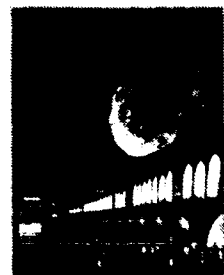
سایت اینترنتی

www.nojum.ir (فارسی)

www.nojum.net (انگلیسی)

نجوم در ویرایش و کوتاه کردن مطالب آزاد است

تصویر جلد: برخورد سنگ های سرگردان ناهر کجای
سیاره زمین ممکن است. اما خوشبختانه احتمال
برخورد صخره های فضایی بزرگ کم است. عکس
زمینه سی و سه پل اصفهان از بابک امین تفرشی.

۱۱ برخورد با زمین، بابک امین تفرشی و شادی حامدی آزاد
آیا کابوس برخورد صخره فضایی سرگردان و بزرگی با زمین تمدن بشری
را تهدید می کند؟ احتمال این برخوردهای فضایی طبق دانسته های علمی
چقدر است؟ اثر تخریبی برخورد این سنگ های سرگردان چگونه است؟ و
در صورت ظهور چنین مهمان های ناخوانده ای در قلمرو زمین چه
تدابیری برای دفع خطر یا کاهش فاجعه اندیشیده شده است؟

۲۰ تیتان در مقابل چشمان ما، تحریریه نجوم
با فرود موفقیت آمیز کاوشگر هویگنس بر سطح قمر اعجاب آور زحل،
تیتان، بشر برای نخستین بار سطح پنهان زیر ابرهای ضخیم تیتان را از
نزدیک مشاهده کرد. نخستین نتایج علمی حاکی از کره ای با اقلیمی پویا
همچون زمین است، اما با شرایط فیزیکی بسیار متفاوت.

۲۷ سنگ های سرگردان آسمان، توفیق حیدرزاده
اگر سنگی با ظاهری عجیب و غیرعادی در بیابان یافتید، آیا می توانید
تشخیص دهید که شهابسنگ است یا خیر؟ این مقاله راهنمای ساده آشنایی
با شهابسنگ ها، منشاء آنها و روش شناسایی آنهاست.

۳۲ ۱۰ پرسش اصلی درباره شهابسنگ ها، بابک امین تفرشی
چرا بیشتر شهابسنگ ها در جنوبگان پیدا می شوند؟ آیا در بارش های
شهابی، شهابسنگ های بسیاری به زمین می رسند؟ تکلیف چیست؟ آیا
شهابسنگ ها ارزش مادی دارند؟ و پرسش های اساسی دیگری درباره
شهابسنگ ها.

۳۴ سنجش طول و زمان از گذشته تا امروز، ابراهیم ویکتوری
سنجش، شاه کلید اکتشافات علمی است. در این مقاله می خوانیم که از
دوران باستان تا امروز چه تغییراتی در روش ها و ابزارهای سنجش طول
و زمان رخ داده است.

۳۶ مریخ نورد های ناسا چگونه سرمایه مریخ را تحمل کردند؟ احمد خوشنویس
درحالی که بیش از یک سال از آغاز مأموریت مریخ نورد های ناسا
می گذرد، این دو روبات شرایط دشوار سیاره سرخ را حتی در روزهای
سرد زمستان نیمکره جنوبی این سیاره تحمل کرده اند. دانشمندان و
طراحان این مأموریت چه تدابیری برای رویارویی با این زمهریر
طاق فرسا اندیشیده بودند؟

ستون های ثابت

- ۶ تازه ترین خبرها، ترجمه شادی حامدی آزاد
- ۲۲ آسمان در این ماه (اسفند ۱۳۸۳)، فریبا پایروند
- ثابت و محسن ایرجی
- ۳۸ رصدخانه ملی ایران: گزارشی از مراحل کار
- ۴۱ اخبار داخلی
- ۴۲ صفحه شما، فاطمه عظیم لو
- ۴۴ صفحه انگلیسی

عکس‌ها را بزرگ‌نمایی کنید

رسمت، خاتم‌ها آمده جاوید و فاطمه جهانداد، سرپرستان انجمن نجوم ثاقب گیلان در مراسم جایزه ترویج علم ایران، چپ؛ اصغر کیبوری، سرپرست انجمن نجوم سعاد شهر فارس، تقدیرنامه انجمن ترویج علم را دریافت می‌کند

تقدیر از دو انجمن نجوم در مراسم جایزه ترویج علم ایران
از سال ۱۳۷۷ تاکنون هر سال جایزه ترویج علم ایران به فو، انجمن یا مؤسسه‌ای که کاری مثال‌زدنی در همکاری کردن علم و تفکر علمی انجام داده باشد، اهدا می‌شود. این برنامه با تلاش انجمن ترویج علم ایران، زیر نظر گروه داورانی از فرهیختگان علمی کشور انجام می‌شود.

کارگردانی ستایش صفاریان پور پیش می‌شود. در حال حاضر این برنامه به مدت ۱۵ دقیقه، روزهای فو، حدود ساعت ۲۲:۳۰ پیش می‌شود.

چند خبر کوتاه

در شهرری، هشتمین دوره آموزش نجوم در رصدخانه و مرکز نجوم آستان مقدس حضرت عبدالعظیم وابسته به دانشگاه علوم حدیث از یکم اسفند ۱۳۸۳ و در دو بخش هیت (مقدمانی و محاسباتی) و اختیاریک (مقدمانی و پیشرفته) برگزار می‌شود. شرکت‌کنندگان در این برنامه از دانشجویان دانش آموزان دوره متوسطه و طلاب حوزه علمیه خواهند بود.

در رشت، انجمن نجوم ژوبیر وابسته به کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، دوره آموزشی سه‌روزه‌ای را در تالار فرهنگ هنری مجتمع رشت کانون پرورش با موضوعاتی درباره نجوم عمومی، رصدی، عکاسی نجومی همراه با رصد شبانه و یا سخنرانی محمدرضا نوروزی، کارشناس رصدخانه کانون پرورش در زعفرانیه تهران، برگزار کرد.

می‌شود و خوانندگان نجوم نیز هر سال این فراخوان را در مجله می‌بینند. علاقه‌مندان چه شخصیت حقوقی و چه حقیقی باشند، می‌توانند در این مسابقه شرکت کنند و اطلاعات لازم را در اختیار انجمن ترویج علم ایران بگذارند. برای اطلاعات بیشتر درباره برنامه‌های این انجمن می‌توانید به نشانی www.popscience.org.ir رجوع کنید.

برنامه آسمان شب در سایت نجوم

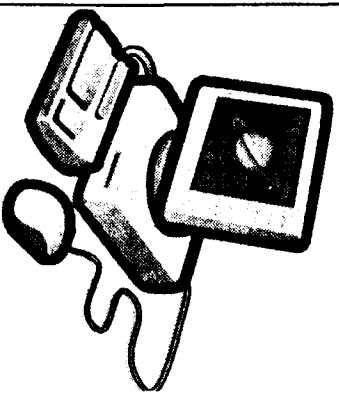
علاقه‌مندانی که در یکی دو سال اخیر از کاربران همیشگی سایت نجوم بوده‌اند، با خبرند که صفحه‌ای مربوط به برنامه تلویزیونی آسمان شب در این سایت تأیید شده و برای اطلاع‌رسانی به بینندگان درباره آسمان شب در اختیار گروه همکاران این برنامه قرار گرفته است. شما در صفحه برنامه آسمان شب به نشانی www.nojumi.ir/skytv می‌توانید از موضوع و کارشناسان برنامه‌های هر هفته و زمان آن باخبر شوید و همچنین در ارتباط مستقیم با تهیه‌کننده و کارگردان این برنامه باشید. برنامه تلویزیونی آسمان شب از سال ۱۳۸۰ به صورت زنده از شبکه چهار سیما و با

قابل توجه منجمان آماتور ارومیه

کافی نت اورانوس

جایی متفاوت برای افراد متفاوت
پاتوق دوستداران نجوم و فضا

<http://uranus.ir>

تلفن : ۰۲۲۶۶۵۲۶-۲۲۴۱-۰۴۴۱

تلفن : ۰۲۲۴۱-۰۴۴۱-۰۴۴۱

